MYDRIASIN, PUPILLÆ P.N. DILATATIONEM

PERMITTENTE

GRATIOSA FACULTATE MEDICA

PRÆSIDE

BURC.DAV.MAUCHART,

Med. ac Chir. D. Med. Anat. & Chir. P. O. Consil. & Arch. Wirtt.

Enucleabit

PRO LICENTIA

Summos in Medicina honores atque privilegia doctoralia rite consequendi

RESPONDENS

PHILIPPUS JACOBUS NEUFFER, *Stuttgard.*

d. 29. Mart. An. MDCCXLV.

TUBINGÆ,

TYPIS SIGMUNDINO-MEZIANIS.

§. 1.

PUpilla oculi, Græcis κόρη, γλήνη, ὄψις, Gallis prunelle, vel pupille, Germanis, in noſtra Patria das Kindslein im Aug, alibi der Stern im Aug, aliis æquivocè der Augapffel, eſt naturale foramen tunicæ illius oculi internæ coloratæ, cujus lamina anterior vocatur iris, poſterior uvea.

§. 2.

Foramen hoc *rotundum* eſt, *diametrum* $1\frac{1}{2}$ linear. habet, in centro fere iridis collocatum. Non eandem ſervat jugiter amplitudinem in eodem homine: Naturaliter enim & *ſponte dilatatur* notabiliter, ſi oculus in loco verſetur obſcuro, *anguſtatur* vero in loco illuminato, clariore. Quo itaque circumfuſa oculo tenebricoſa obſcuritas major fuerit, eo magis etiam ampliabitur pupilla, & quo lumen vividius incidet in oculum, eo ſtrictior evadet. Nonnihil etiam hæc diameter variat, per imminutionem, in conſpectu proximorum objectorum: & per incrementum, in viſione remotiorum.

§. 3.

Aliis à nativitate *amplitudo* pupillæ aliquanto *major*, *aliis minor* eſt, in ordine ad alios quamplurimos, & diametrum §. 2. determinatam, citra vel ullum, vel notabile ſaltem viſus impedimentum ſuperat, niſi quod ampliore præditi pupilla luminoſo in aëre moleſtius, minusque diſtincte videant, quam in aëre minus illuminato, & obſcuro; Illi vero, qui pupillam ſervant anguſtiorem, vice verſa.

§. 4.

Utriusque oculi pupillæ obſervantur *æqualis diametri*, eidem luminis gradui ſi exponantur unà. Si vero oculorum alteruter palpebris obtegatur ſuis, altero patulo relicto, tunc *pupilla patentis oculi* ſubito ac notabiliter *dilatatur*: aſt in æqualem cum altera pupilla diametrum reſti-

tuitur, ſimul ac alter detegitur oculus & eodem percellitur lumine.

§. 5.

Naturalis amplitudo pupillæ *afficitur* præter naturam tum *nimia anguſtatione*, tum exceſſiva *dilatatione*, perpetuo ac conſtanti utrobique modo. Anguſtationis & receſſus à naturali diametro in minorem graduales ſunt differentiæ: Quando nimirum tam arcte ſtringitur & occluditur pupilla, ut nullum plane foraminis relinquat veſtigium, in affectu, qui vocatur *Synizeſis*: Aut quando arctior ſaltem & multo anguſtior naturali fit, in affectu, qui veteribus audit *Phthiſis pupillæ*.

In *Ectaſi*, ſ. *Chalaſi* iridis, quum excreſcentiæ & appendiculæ iridis quaſi fungoſæ naturalem pupillæ diametrum occupant, aut lens cryſtallina opacata & intruſa infarcit, alia eſt viæ & foraminis occluſio, per obturationem.

§. 6.

Exceſſivæ & p. n.lis dilatationis pupillæ ſpecimen præbet *Mydriaſis*, ſ. *Platycoria*: *Situs pupillæ mutati*, à centro iridis notabiliter diſtante pupilla, in hujus *Paraſtrophe*, ſ. dislocatione: Figuræ autem & magnitudinis ſimul vitioſarum, in ejus *Rhogme*, ſ. ruptura ac laceratione varia.

§. 7.

Motus pupillæ, reciprocus ille conſtrictorius atque dilatatorius, *labefactatur* vel imminutione & abolitione in *Akineſia*, ſ. pareſi pupillæ, ſive hæc ſit p. n. amplior, ſ. anguſtior: In *mydriaſi*, perpetua & conſtanti nimia dilatatione: Motu depravato, in *Hippo*, ſ. tremore ſpaſmodico iridis.

§. 8.

Mydriaſis, μυδρίασις, εως, ἡ, dicitur l. ἀπὸ τȣ̃ ἀμυδρῶς ὁρᾷν, à viſu obſcuriore, quaſi ἀμυδρίασις: l. ἀπὸ τȣ̃ μυδᾷν, h. e. ὑγραίνεσθαι, quod pupilla ſuperfluo redundet humore.

a)

a) Α'μύδρωσις, obſcuratio, hebetatio, ab ἀμυδρὸς, obſcurus, ſubobſcurus, tenuis, ſynonymon aliquibus eſt ἀμαυρώσεως pro generali obſcuratione & languore. Cur Mytiriaſis ſcribatur abs Platero in Prax. Tract. I. non capimus? niſi l. authoris errorem, l. typothetæ arguamus. Vocatur etiam πλατυκορία & πλατυκορίασις, à πλατὺς, amplus, ſpatioſus, & κόρη, ης, ἡ, pupilla.

§. 9.

Mydriaſis eſt affectus oculi p. n. quo pupilla præter modum ampliatur & ampliata permanet, ſine reciproco conſtrictionis & dilatationis motu, viſu directe hinc & ordinariè parum, quin ſubinde nihil fere, læſo, niſi aliquando ad ultimum.

§. 10.

Hippocratis Coi ſcripta nullibi mentionem faciunt Mydriaſis: Quamvis alicubi b) ab Eodem allegentur αἱ κόραι ἢ σμικρότεραι, ἢ εὐρύτεραι, pupillæ aut minores, aut ampliores. *Celſus* vero c) de Mydriaſi oculorum inſcripto capite ſic habet: Non multum ab hoc malo diſtat id, quod μυδρίασιν Græci vocant. Pupilla effunditur & dilatatur, acieſque hebeſcit: ac pene difficillime genus id imbecillitatis eliditur. In utroque vero, i. e. & paralyſi & mydriaſi, pugnandum eſt per ea omnia, quæ in caligine oculorum præcepta ſunt, paucis tantum mutatis. *Galenus* d) in tranſitu quaſi attingit modo, dum pupillæ dilatationem exempli loco citat & mydriaſin appellari notat. Libro tamen de Symptomatum Cauſis paulo plura habet de pupillæ dilatatione, eamque diſtinguit in connatam & adſcititiam, ſemperque viſui præjudicare & ad perſpicaciam viſus noxiam

 xiam

a) Joh. Gorræi Definit. med. voc. μυδρίασις.
b) Hipp. Prædictor. L. 2. S. 2. p. 102. Edit. in fol. Ffi 1621.
c) Cornel. Celſus de Re med. L. 6. C. 6.
d) Cl. Galenus Meth. med. L. 3. C. 2. p. m. 17. b. in principio: Et de Symptomat. Cauſ. L. 1. C. 1.

xiam esse vult, nulla mentione facta alius cujuscunque visus p. n. affectionis. In libris vero, qui abs nonnullis Galeno tribuuntur, & *Finitionibus* quidem *medicis* e) definitur mydriasis: Alteratio facultatis visoriæ, turbatis humoribus: In *Introductione* autem, s. medico, f) mydriasis appellatur, cum pupilla nihil quidem colore variat, dilatatur autem magis, quàm natura poscat, ut iridis circulo fiat proxima, & visioni noceat. Obscura, vaga & inepta est mydriasis descriptio in ipsis illis Finitionibus medicis p. 48. a. quod nempe sit occæcatio, quasi ferramento candente administrata.

Oribasius g) hæc habet: Quum pupillæ color nihil immutatur, sed multo quàm naturaliter esse consuevit, est latior & interim lumine penitus privat, interim vero quæ videntur, multo minora apparent omnia, mydriasis malum vocatur. *Aëtius* h) primum paucis meminit, inter alios oculorum affectus, pupillæ dilatationis, quæ mydriasis & platycoria appelletur: Postea vero i) pluribus ita tradit: mydriasis appellatur, quum pupilla colore quidem nihil abalienatur, multo vero latior quàm pro naturali modo evadit, ut aliquando ad iridis circulum accedat, & quandoque in totum visum impediat. Aliquando tamen vident, verum obscure, & quæ videntur ab ipsis, omnia minora putantur, diffuso scil. spiritu visivo.

Colludit cum Aëtio *Paulus Ægineta* l) de mydriasi sic statuens: Quum pupilla colore quidem nihil alterata apparet, verum multo latior, quam pro naturali modo, &

e) Finit. med. p. m. 48. b. lin. 6.
f) Introductio, S. Medicus C. 15. p. 59.
g) Oribasius Synops. L. 8. C. 44. de mydriasi.
h) Aëtius Tetrabibl. 2. Serm. 3. C. 2. p. m. 327.
i) Id. ibid. C. 52. de mydriasi p. 352.
l) Paulus Ægineta de Re med. L. 3. C. 22. de morbis oculorum.

& quandoque visum in totum impedit, quandoque multum, & quæ videntur ab ipsis, omnia minora esse putantur, mydriasis appellatur affectio.

Ast *Actuarius* m) novum, & illi, quod Aëtius & Paulus attulere, contrarium in visu phænomenon affert: quum pupilla, inquiens, colore nihil evariat, sed multo quàm naturæ competat, latior fit, interdum ægro visionem omnino præripit, interdum plurimum adimit, ut omnia, quæ visui occurrunt, *majora*, quum tamen sint minora, esse videantur. Vitium mydriasis appellatur.

§. 11.

Nolumus plures è veteribus authores cumulare, tantoque magis, quod alius ex alio textum exscripsisse modò, paucis mutatis, neuter vero, vel unus certe vix alterve affectum hunc aut vidisse, aut observasse attentius, aut prudenter distinxisse videantur. A græcis profectò, supra allatis, authoribus semel imbuta servavit odorem testa diu apud Arabes non tantùm, sed varios etiam in occidente Medicos. Celeber circa finem seculi decimi sexti Medicus, *Mercurialis* n) multa retinuit de veterum næniis ingeniumque torsit in reddenda ratione putatitii illius, quasi essentialis phænomeni, de apparentibus in mydriasi objectis minoribus, quàm revera sunt.

§. 12.

Inter primos, qui de phænomeni hujus veritate dubitaverint, eminet ingenio praxique felicissimus ille Felix *Platerus*: o) qui, necdum, inquit, etsi talis pupillæ dilatatio eveniat, res, quæ cernuntur, minores quàm sunt, repræsentari, sicuti aliqui opinati, observare potuimus. Erro-

m) Actuarius meth. med. L. 2. C. 7. p. m. 184.

n) Hieron. Mercurialis de oculor. & aur. affect. C. 9. de pupillæ dilatatione.

o) Fel. Platerus, Prax. 8v. Basil. 1609. T. 1. p. 236.

Errorem hunc nihilominus post Platerum recoxit vir de re medica aliâs meritissimus, *Sennertus*; p) Ast *Plempius* q) solidissime impugnavit falsum hoc assertum, mirum atque miserum esse dicens, quàm tumultuentur auctores in reddenda ratione: cur in pupillæ dilatatione res minores, in constrictione majores appareant? cum falsum sit, accidentia illa dictas sequi pupillæ constitutiones: deceptum igitur fuisse Paulum Æginetam, quem primum hujus erroris auctorem reputat, cum non respondeat vel experientia, vel ratio.

§. 13.

E recentioribus Ophthalmiatris *Maitre - Jan* r) mydriasis mentionem faciens varias ejus recenset species, à semetipso observatas: ast ne verbulo meminit talis objectorum diminutæ magnitudinis. *Yvesius* autem s) neque nomen, neque descriptionem, nec exempla mydriasis habet, nisi eò trahere velis, quæ sub titulo guttæ serenæ imperfectæ complectitur. *Taylor* t) longa quidem enarrat serie, & numeris, pro more suo, magis, quàm nominibus distinguit varios uveæ ac pupillæ affectus, quorum nonnulli quidem ad mydriasin referri possent, nisi omnes comprehenderent visus l. omnimodam, l. notabilem, eamque l. subitaneam, l. successivam abolitionem atque imminutionem, nullibi inter hæc facta mentione singularis illius

p) Dan. Sennertus, Pract. Medicin. in 4. An. 1628. ss. L. 1. P. 3. S. 2. C. 26. p. 846.

q) Vopisc. Fortunat. Plempius, Ophthalmograph. in 4. Amsterod. An. 1632. L. 5. C. 6. p. 326. it. L. 4. problem. 59. p. 298.

r) Ant. Maitre - Jan. Traité des malad. de lóeil, en 8. à Troyes 1711. P. 2. C. 5. p. 309.

s) De St. Yves Traité des malad. des yeux. en 8. à Paris 1722. P. 2. C. 28. p. 346. ff.

t) Jean Taylor Mechanisme de l'oeil, en 8. à Paris 1738. C. 48. p. 342. ff. inprimis §. 212.

illius in mydriasi, à plurimis authoribus asserti, phænomeni, de apparentibus objectis, minoribus quam actu sunt.

§. 14.

Pro complemento confusionis opinionum duos superaddimus ocularios scriptores Anglos, *Banister* u) & *Read*, x) quorum uterque contrarium adstruit in visione phænomenon illi quod plerique asserunt ceteri: illos scil. qui mydriasi laborant, opinari omnia quæ vident objecta esse majora, quàm revera sunt. Neuter horum reddit rationem, cur circa hoc momentum à veteribus, primisque authoribus græcis dissentiat, & vel exemplis, vel αυτοψia confirmat assertum. Cetera quoque satis jejune obiterque hunc affectum ambo pertractant, atque Banister quidem ex aliis, quæ habet, sine judicio exscripsisse, Read vero è charta Banisteri transtulisse eadem in suam papyrum, absque ulla vel emendatione, vel mutatione notabili videntur.

§. 15.

Tanto igitur ophthalmiatriæ cultoribus oportet esse gratiora, quæ cum publico ante paucos demum annos communicavit de mydriasi observata atque ratiocinia *Dn. Demours*, y) vir in oculari studio non obiter versatus. Contra-

B

u) Richard Banister: A Treatise of one hundred and thirteene Disease of the Eyes, and Eyelidds. Lond. 1622. in 12mo S. 6. C. 1. de mydriasi, ubi, cum statim in principio dixerat, visum aut valde debilitatum, aut penitus esse deperditum, paulo post subjicit: They which are troubled with this disease, thinke every thing which they see, to be greater then it is. h. e. quicunque hoc affecti sunt morbo, putant quamlibet rem, quam vident, esse majorem, quàm est.

x) William Read, a short but exact Account of alle the Diseases, incident to the Eyes. 8. Lond. sine anno. L. 6. C. 1. p. 127. Iisdem tantum non utitur verbis, quibus Banister.

y) P. Demours, Med. de Paris, Observations concernant l'histoire natu-

tractam dabimus, quam recenset amplissime, jugique commentario docte illustrat, illam historiam: Femina 60. an. temperamenti sicci ac cholerici, è trimestri ophthalmia oculi sinistri prægressa non modo gravem retinuit oculi sinistri inflammationem, salvô in totum dextrô, sed & palpebras habuit inflammatas tumidasque, corneam ulcere superficiali, longo, lineari, transversim, paulo infra centrum corneæ, extenso obsessam & à lateribus hujus lineæ ulcerosæ aliquantum turbatam, s. opacatam, sic tamen ut trans hancce maculam observari potuerit tùm forma pupillæ, tùm color iridis: pupillam valde dilatatam, irregularem & immobilem: visum hebetem non modo, & confusum, ut literas alicujus libri majusculas vix, minores plane non perceperit, sed ita quoque depravatum, ut hoc affecto oculo pupillâque valde dilatata, omnia objecta viderit multo minora, quàm sano oculo, cujus pupilla multo fuerat angustior, sive naturalis. Feliciter denique post trimestrem curam restituta est, cuncta phænomena morbifica evanuere, excepta tenui nebula, corneæ obducta, pristinô ulcusculi vestigio: Pupilla naturalem successive recepit diametrum, mobilitatem atque figuram, visusque est restitutus p. 356.

§. 16.

Hanc tamen visus affectionem in mydriasi singularem, qua videntur objecta minora, quàm revera sunt, non esse symptoma mydriasis vel ordinarium, vel essentiale ipse agnoscit Demours l. c. p. 374. §. 4. hinc quoque causam ejus alibi quærit statuitque, quàm in pupillæ dilatatione, ut itaque individualis hic casus mydriasis fuerit com-

naturelle & les maladies des yeux. Quæ subjunguntur versioni Ejus gallicæ Observationum Societatis in Scotia Edimburgensis. 8v. à Amsterd. 1741. p. 344. ss.

complicatus non ſaltem cum ophthalmia, ſed & cum ſingulari illa objectorum apparentia, quà magnitudinem diminutam.

§. 17.

Phænomena mydriaſis *antecedanea* ſunt: Oculi naturaliter magni, amplis præditi pupillis, iridibusque ſ. fuſcis, nigrisve, ſ. cæſiis; Fallitur tamen oppidò *Plempius* in Ophthalmograph. L. 5. C. 6. p. 327. ſ. opinatus, utplurimum ab ortu homines eas nanciſci pupillarum figuras, nec facile ab externa cauſa, vel interna dein adipiſci: Nimis facile conſentit etiam illis, qui prætendunt nigros habentes oculos, fere magnis eſſe pupillis, ideoque in pupillæ dilatationem præ reliquis promptius incidere: Frequens enim obſervatio non confirmat. Ætas puerilis accuſatur ab *Aëtio*, loc. ſupra cit. aliisque, ob tunicarum, quod prætexunt, debilitatem. Squalor carceris tenebrici longus, propter quem pupilla magis magisque dilatata ac diu talis perſiſtens amittit vim ſe contrahendi. Medicamenta narcotica, copioſe vel diu oculis applicita, de quibus ſolide diſſerit *Galenus*: z) quod nimirum medicamenta ex opio, mandragora & hyoſcyamo, doloribus oculorum adhiberi ſolita, nulla alia re ſublati ad præſens doloris ſpeciem præſtent, quàm quod ipſum ſenſum obſtupefaciant, hinc multos, cum liberalius fuiſſent admota, nunquam naturalem ſtatum recepiſſe, ſed ex his principio quidem obſcure ac ægre vidiſſe, tempore vero hypochyſi, ſuffuſione, vel mydriaſi, pupillæ nimia dilatatione, vel tabe, vel corrugatione correptos fuiſſe.

Plaga, impetus violentior, alliſio ſimilesve injuriæ, vel detectô oculi bulbô, vel palpebris obtectô exceptæ. e. g. pila in ſphæriſterio violenter oculo impulſa: cujus ad finem diſſertationis duo proferemus exempla è propria

 pra-

z) Galenus de Meth. med. L. 3. C. 2. p. m. 17. a. in fine.

praxi, simillimum vero aliud legi potest apud *Forestum*, aa) qui & tibicines sæpe mydriasin incurrere observavit, quòd buccis fortiter inflatis canunt. Ophthalmia, s. sicca, s. humida, occupans interiora oculi. Paralysis nervorum oculi, quinti paris maxime ac optici. Unde mydriasin subinde præcedunt palpebrarum bulbique paralysis, atque gutta serena incipiens, & perfecta. Hydrophthalmia, s. nimia humoris aquei abundantia, oculi hemisphærium anterius non modo, sed & pupillam distendens.* Turgescentia vitrei p. n., lentem crystallinam impellens in pupillam, unde hæc dilatatur. In colliquatione vitrei prætendit *Woolhusius* pupillam naturali ampliorem & semper quasi immobilem, visumque admodum esse impeditum.

§. 18.

Phænomena constitutiva & concomitantia: Primaria sunt ac pathognomonica: α) pupillæ amplitudo præternaturalis, nimia: Eaque β) constans, perpetua, ad lucis appulsum atque frictionem palpebræ superioris, se non moventis, vel constringentis. Dilatatio per gradus ordinarie augetur, aliquando etiam subitò fit maxima, præsertim à causis & injuriis externis. Maximus is dilatationis gradus est, quando pupilla sic ampliatur, ut iris fere se totam retrahat ad circulum corneæ internum, suique vix relinquat vestigium, ac admiratione dignum sit, quorsum se condat adeo notabilis portio iridis uveæque? Circulus pupillæ hic p. n. dilatatus ordinarie regularis est & æqualis, aliquando autem irregularis, distractâ magis ad hoc vel illud latus pupilla: aliquando magis elliptica fit. γ) Pupillæ sua constat naturalis nigredo, ut vulgo loquuntur, sive pupillam hanc dilatatam inspicientibus apparet vacuum quasi

aa) Petr. Forestus Observ. L. 11. de morb. oculor. obs. 28. p. 35. in observ. & scholio.

* vid. Præsid. disp. de Hydrope oculi p. 11. §. 20.

quasi, non illuminatum, obscurum, simili modo, quo per foramen majus, minusve è longinquo in vacuum alicujus conclavis intuentibus illud ipsum videtur nigrum esse. Nebulosa tamen quædam levis perturbatio diffusior atque profundior, quàm crystallini incipiens opacatio in cataracta, observatur introspicientibus, pro varia distantia & oculi commotione, accedere & recedere. δ) Mydriasin plusquam duodecies in homine observavimus, nunquam vero conjunctam visionem illam depravatam, cujus primum Oribasius aliique subsequi fecere mentionem, (§.10.) minutiorum sc. apparentium objectorum, quam actu sunt, notavimus, nec talem unquam è pupillæ dilatatione, qua tali, proficisci posse audacter statuimus. Unde suspicamur, veteres illos Medicos aut ipsos nunquam mydriasin vidisse, vel attentius observasse, aut aliquem horum revera quidem visionem illam depravatam deprehendisse, sed in mydriasi complicata, qualis illa fuit Dni Demours, (§. 15. 16) atque dehinc ex accidentali phænomeno essentiale, & extraordinario constituisse ordinarium, citra rationem ac experientiam.

Imo vero plures vidimus, (confer. exempla cas. ad finem dissertationis hujus) quibus sub maxima etiam pupillæ præternaturali dilatatione visus tàm perstitit salvus, ut omnia objecta distinguere ac literas legere valuerint. ε) Sed exempla quoque sunt non infrequentia visus in mydriasi hebetis, nebulosi, confusi, ut nonnisi majora distincte perceperint objecta. ζ) Quo magis exponitur pupilla p. n. dilatata lumini fortiori, eo major est confusio visus, imò aliquibus luminis sensus molestior: Unde η) in loco mediocriter illuminato commodius atque distinctius vident: ϑ) Visus in aliquibus vel statim in principio, vel successive factus obscurior aliquando tandem plane aboletur, tumque vel complicata statim fuit gutta serena, vel super-

acceſſit, atque ſic mydriaſis abiit in talem guttæ ſerenæ ſpeciem, quæ ſecum habet pupillæ dilatationem : vel gutta ſerena incepit cum mydriaſi. Accuratioribus enim hodiernorum obſervationibus,bb) propriis etiam quamplurimis noſtris certum eſt ratumque, guttam ſerenam non abſolute nec ſemper comitem habere dilatationem pupillæ, quin potius guttas occurrere ſerenas, quæ aliquando naturalem ſervant pupillæ amplitudinem, aliquando præternaturalem adſciſcunt anguſtiam.

§. 19.

Differt mydriaſis à reliquis pupillæ affectibus, & quidem ab *ipſa amavroſi & gutta ſerena*, quod in his viſus, absque vitio extus conſpicuo, vel ſubito totus aboleatur, vel magis magisque deſciſcat in plenariam cæcitatem, ſive p. n. ampliata ſit pupilla, ſ. nimium conſtricta: *à Phthiſi pupillæ*, quod illa nimiam pupillæ dilatationem, hæc nimiam importet anguſtiam: *ab Akineſia*, quod hæc fixam, immobilem, aut ſegnem certe, reſpectu motus ſui contractorii ſupponat pupillam, absque diametri augmento p.n.li: à *Paraſtrophe*, quod hæc pupillæ dislocationem & remotionem à centro iridis notabilem innuat: à *Ruptura*, *laceratione pupillæ*, quam ῥωγμὴν appellat *Woolhuſius*, quod hæc circularem pupillæ ambitum plane deſtruat, & plus minus irregulariter patentem efficiat & hiulcam.

§. 20.

Species mydriaſis facimus: *Naturalem*, improprie ſic dictam, quæ inſignem quidem & extraordinariam importat dilatationem pupillæ, ſed absque motûs pupillæ viſusque læſione, qualis vel connata eſt, vel adſcititia, ſucceſſu ætatis demum acquiſita, à cauſis externis & internis: *Sympathicam*, aut *ſymptomaticam*, quæ non ipſius uveæ iridisve culpâ, ſed alienæ partis accidit vitio, à cauſis, circa finem §. 17. allegatis: *Idiopathicam*, ſ. *eſſentialem*, in ipſius uveæ quadam parte fundatam.

§. 21.

---

bb) Dnn. de St. Yves, Taylor, Demours, & aliorum.

§. 21.

Phænomena consequentia: Recens, non inveterata mydriasis curatur facilius, uti testantur exempla, quæ notavit *Forestus*, *St. Yves*, *Demours*, nostraque ipsa &c. Nec quæ naturæ lege habetur, bona est, nec quæ p. n. est, inquit *Galenus.* cc) *Celsus* autem asserit, dd) quosdam sine ulla manifesta caussa subito occæcatos fuisse: è quibus nonnulli, cum aliquandiu nihil vidissent, repentina profusione alvi lumen receperint. Analogice alvi profluvium superveniens ophthalmia correpto, bonum *Hippocratis*, ee) huc etiam spectare videtur.

Commodum aliquod è pupillæ dilatatione, per nativitatem contracta, laudat *Platerus* ff) exemplo alicujus, cui cum pupilla contigisset amplissima, licuit capite immoto per visum dignoscere objecta non saltem directe jacentia, sed & in lateribus dissita, quod & propriâ, in se ipso facta olim observatione confirmat: Propria pariter experientia & in multis aliis repetita, evincit visionem in utroque oculo similem permanere, etiamsi alterius oculi pupilla multo sit amplior, quam alterius: Hos etiam vesperascente cœlo, aut in loco non admodum illuminato, acutius videre reliquis hominibus, atque sic mydriasin hanc existere causam aciei visus vespertinæ recte judicat idem *Platerus*.

Respiciunt hæc maxime à nativitate contractam, pupillæ majorem dilatationem, quæ per plurimos vitæ annos sine ulteriore labe & vitio visus durare poterit; Præternaturalis vero pupillæ dilatatio, & mydriasis stricte sic dicta, seu ab externis, seu ab internis inducta causis, eodem vestigio diu stare non solet, quin graviorem in visus læsionem ac

cc) Galenus de Symptomat. Cauf. L. 1. C. 1. p. m. 14. f.
dd) Celsus de Re Medica L. 6. C. 6.
ee) Hipp. Aphor. S. 6. §. 17.
ff) Platerus Prax. L. 1. C. 7. de vis. læs. p. 23. b.

ac abolitionem invalescat, præcipue si oculus eadem laborans, luci vividiori sæpius exponatur. Simili enim ratione tum excæcantur, ac qui è diuturnis subito protracti tenebris, visu antè gavisi adhuc, hunc repente perdunt omnem.

§. 22.

Quamvis enim recentem, neque gravibus aliis complicatam affectibus mydriasin curabilem esse, contra *Plempium* gg) aliosque, evincant vel sola Foresti, Demours, St. Yves, nostraque exempla, & *Hippocrati* videantur hh) pupillæ aut minores, aut ampliores factæ meliores esse illis, quæ cæsium, aut argenteum, aut cœruleum nactæ sunt colorem; Tamen verissimum est *Galeni* effatum: ii) Nec quæ naturæ lege habeatur pupillæ dilatatio, nec quæ p. n. sit, bonam esse, & dudum annotavit *Avenzoar*, ll) dilatationem pupillæ, si negligatur, transire in cataractam.

Woolhusius tam in dictatis, quam explicatione orali vix aliquot lineis, ad rem spectantibus, affectum mydriasis tetigit plurimaque omisit ad rhombum facientia, recte tamen monuit, pessimam esse mydriasin, cum paralysi musculorum oculi, aut spasmo musculi iridis (hippum intelligit) conjunctam. Prioris symptomatis dabimus infra §. 36. specimen casu admodum singulari. Sive igitur paralytici quidpiam in palpebris, oculique musculis antecesserit, sive consecutum sit mydriasin; metus imminet plenariæ tandem visus abolitionis: Et vice versa si visus imminutionem æquis

gg) Plempius, Ophthalmograph. L. 5. C. 6. p. 329. §. 8. inquit: Conscribunt Practici curationes mydriasis & tabis pupillæ: Et multi in observationibus suis per exempla edita omnes earum pene species sanatas affirmant. Ego medius fidius nulli eorum veram mydriasin, vel tabem pupillæ curandam obtigisse affirmaverim; vel si contigerit, non curasse eos.

hh) Hipp. Prædictor. L. 2. S. 2. p. 102.

ii) Galen. de Sympt. Caus. L. 1. C. 1. p. m. 14. f.

ll) Avenzoar Oper. Pract. Theisir dicto L. 1. Tract. 8. C. 7.

æquis paſſibus comitetur pupillæ dilatatio, tanto minus de mydriaſi bene ſperare licebit, & ne quidem de cura ſomniare, quæ ſcil. reſolutis fibris uveæ muſcularibus in confirmato malo nullum porro locum invenit.

§. 23.

Mydriaſis illa ſymptomatica, quæ nonnullis hydrophthalmia & empyeſi laborantibus, aut à lente cryſtallina, pupillæ incuneata accidit, fata ſua habet communia cum ipſis ſuis, unde pendet, affectibus; His enim tempeſtive debiteque ſublatis, evacuatis, diſſipatis, locove motis tollitur & ipſa mydriaſis, niſi, ex diuturnitate nimiæ dilatationis, proprium & immedicabile vitium contraxerit uvea, vel per modum paralyſis, l. obrigeſcentiæ & corrugationis.

§. 24.

Pathologia. Mydriaſis maxime referenda videtur *ad morbos conformationis*, qua vias p.n. patulas hiantesque, reſpectu np. phænomeni eſſentialis in diametro pupillæ auctiore, ſ. majori amplitudine. Symptomatum claſſi ea vindicari videtur, & actionis quidem animalis, in ſenſu viſus, læſæ ac imminutæ, ſi is notabiliter ſit labefactatus: Actionis depravatæ, ſi verè obſerventur objecta minora, quam actu ſunt: Actionis animalis, in motu, abolitæ, reſpectu impòtentiæ motus contractorii pupillæ. Præferendum tamen putamus primum genus, morbi ſcil. conformationis, facta denominatione à potiori, licet omnino alterum quoque phænomenon, immobilitatis pupillæ, à mydriaſi præternaturali, ſtricte ſic dicta, ſit inſeparabile. Phænomena viſûs autem variant, & magis ſunt accidentalia.

§. 25.

Subjectum morbi, dilatationis pupillæ præternaturalis *adæquatum* eſt tunica oculi uvea, in toto ſuo concreto, qua omnes ſuas partes & lamellas: *Principale* eſt tunica uveæ muſcularis; Fibræ enim & tunicæ muſculares ſunt ſubje-

ctum & instrumentum motûs, sicuti naturalis, ita & præternaturalis. Subjectum hoc mydriasis modò est *essentiale*, quod & morbum & causam in se habet simul, ut in mydriasi idiopathica, §. 20. modò *per consensum*, causâ hærente extra uveam, e. g. in lente crystallina, in mydriasi np. sympathica §. 20. 17. 5.

Subjectum igitur causæ proximæ, quæ dilatationem uveæ præternaturalem producit, vel ipsi inhæret uveæ, vel aliis oculi partibus, in - & externis, unde consensu l. privativo, l positivo compatitur uvea. Non potuimus hæc ex institutionibus medicis præterire, cum non modo ad accuratiorem pathologiam notorie spectent, sed viam quoque sternant ad distinctam solidamque tam ætiologiam, quam therapiam.

§. 26.

Sed ob graves easdem rationes ipsum hoc mydriasis subjectum, *uvea*, ejusque foramen, *pupilla*, curatius *expendi* merentur *anatomice*, *physiologice* ac *ætiologice*. Ex anatomicis quidem ea saltem strictius prosequemur, quæ mydriasin propius tangunt. Tunica oculi *choroïdea* (quam aliqui etiam vocant uveam) accedens ad comissuram scleroticæ cum cornea in circulo firmiter annectitur per fasciolam quasi aliquam, *ligamentum ciliare* dictum, replicatur vero dehinc in transversum, per modum septi transversi, tuncque vocatur *uvea*, quæ, in medio circiter ** foramine rotundo perforata est, quod audit pupilla.

Uvea hæc *tribus constat lamellis*, tenuibus, arcte sibi invicem agglutinatis: *Anterior*, versus corneam, est in aliquibus varie colorata, hinc *Iris* vocatur: *Media*, inter anteriorem & poste-

**) Uveam in medio hactenus diximus perforari, addito τῷ circiter: Quodsi nimirum pupilla à centro iridis revera & semper distet magis versus oculi majorem angulum, ut Winslow prætendit in Mem. de l'Acad. des Sc. An. 1721. p. 413. parum, certe ad nostrum thema, importat.

riorem collocata, duplici *fibrillarum*, quæ musculares esse videntur, ordine constat, alterô *orbicularium*, pupillæ oram ambientium, altero *radiatarum*, ex uveæ circumferentia & basi assurgentium: *Posterior*, versus crystallinum respiciens, fusco-nigra, & undulatis quasi plicis, prominulis, plurimis, è ligamento ciliari versus pupillam radiatim excurrentibus, quæ vocantur *ciliares processus*, instructa est.

Processus hi *ciliares* in suis extremis juxta pupillam sunt latiores ac eminentiores, angulis terminati acutis. In cujusque processus ciliaris duplicatura subtilissimum deprehenditur rete vasculorum. Assignant aliqui his processibus structuram fibrillarum musculosam. Respondent processibus ciliaribus prominulis totidem sulci, in membrana vitrei, hyaloïde, insculpti.

Plurima, quæ hactenus de uvea tradidimus anatomica, conspirant observationibus *Ruyschii*, *Heisteri*, *Morgagnii*, ac præcipue *Winslovii*. Sed cum *Meryus* rotunde asserat, nullas in iride fibras observari circulares, quibus pupilla constringi posset & angustari: *Morgagnius* etiam anceps hæreat, circa l. asserendas, l. negandas hasce orbiculares fibras, ac nuperrime scripserit *Hallerus*, se nec in homine, nec bove illas reperire, optabile vero esse, ut inveniantur; mm) Itaque & nostras, quantulascunque, de his pupillæ fibris orbicularibus adjungemus observationes, & olim factas, & recentissime coram philiatrorum, intentis adspicientium oculis, corona repetitas:

In circulo dissecuimus scleroticam ac subjacentes internas oculi tunicas, in distantia quatuor fere linearum à conjunctione sua cum cornea pellucida. Separavimus vitreum

mm) Mery, Mem. de l'Acad. des Scienc. An. 1704. p. 352. §. 2. edit. Amstelod. Morgagni, advers. Anat. 6. animadvers. 69. p. 88. Haller in Prælect. Acad. Bœrhaav. ad Instit. Vol. 4. p. 146. not. nro. 2. & p. 148. not. b.

treum atque cryſtallinum à ligamento & proceſſibus ciliaribus, atque remov mus hoſce humores unà cum hemiſphærio bulbi poſteriore, ut uveæ ſtructuram atque confinia pupillae ſcrutaremur à parte ſua poſtica. Solvimus vero tandem quoque ipſam uveam iridemque à ſuis ad ſcleroticam adhaeſionibus, ut iridem ac pupillae limites à ſuperficie harum anteriore rimaremur. Utrobique vero non ſaltem naturale il'ud pigmentum, quo obducuntur perpetuo, & uvea quidem fuſco - nigro, ſubinde & iris, haec vero in aliis, caeſio, griſeo, ſed & tenuiſſima quaedam lamella, fibris muſcularibus impoſita, diſtinctas fibrarum muſcularium directiones obvelat, in iride præſertim, & circa limbum pupillæ anteriorem pariter ac poſteriorem, ut ne quidem radiatæ fibræ, de quibus tamen nemo hodie dubitat, in iride veniant in conſpectum, in averſa quidem parte, ſ. in uvea manifeſtiores.

Unde ſuſpenſa manu & placidiſſime appreſſimus ſpongiolam mollem, humidamque, ut pigmentum illud abſtergeremus atque tolleremus ſucceſſive. Comparuerunt hinc evidentius ſtatim fibræ radiales, in uvea præſertim, ad limbum pupillæ excurrentes. Circa pupillam quidem, unius vel ſesqui-lineæ circiter latitudine, alia ſtructura, alius ordo videbatur, ſed non diſtincte orbicularis, donec ſcalpello placide abraderemus lamellam tenuiſſimam, & fibris radiatis & pupillæ impoſitam limbo, atque tum demum manifeſte circulares, ſ. orbiculares, pupillam ambientes, plurimas, proxime ſibi adjacentes detegeremus fibrillas muſculares, latitudine, quam diximus, unius, vel ſesqui-lineæ. Conſpeximus illas & nudo, & variis, optimisque microſcopiis armato oculo, evidentius in parte uveæ, lentem cryſtallinam reſpiciente.

Si quis dubitet, muſculares eſſe has fibras, & orbiculares & radiatas, reſpondemus: Colorem habitumque illis eſſe, in-

instar alius tenuis fibræ, indubitato muscularis, distinctas observari à vasculis sanguineis, cerâ artificiose repletis: distinctosque sisti circulos sanguineo-vasculosos, majorem & minorem Ruyschii atque Hovii: à nervorum indole remotissimos esse: ideoque motui uveæ, s. pupillæ, dilatatorio & constrictorio inservire explicando, hunc vero omnium optime ac expeditissime tribui fibris muscularibus.

Hactenus enarratæ observationes manifestissimæ sunt in bovis atque suis oculo, quos nuperrime exploravimus. Similia vidimus plus semel in oculo humano, in quo autem easdem proxime repetemus. Supponimus ergo sufficienti cum certitudine demonstratas esse orbiculares pupillæ fibrillas, ceu hujus sphincterem.

§. 27.

Nervis instruitur *uvea* quamplurimis, ast subtilissimis. Scilicet è pari tertio nervorum, è medulla cerebri oblongata prodeuntium, oculorum motoriô dicto, formatur intra oculi orbitam, cum ramulo quinti paris, ejusque ophthalmici superioris ganglion lenticulare, è quo plurima filamenta exeunt nervea, quæ nervum opticum ambiunt, unà cum plusculis vasis sanguineis, illisque sociantur ac immiscentur ramuli nervei è sexto pari. Ex omnibus hisce nervis atque sanguineis vasculis formantur fasciculi vel chordæ, quorum alter altero crassior est, sic tamen ut crassissimus diametro non superet $\frac{1}{6}$ lineæ. Intrant dehinc scleroticam, alii in distantia $1\frac{1}{2}$ linearum à nervo optico, alii $2\frac{1}{2}$ linearum, alii trium linearum. Neque tamen mox totam perfodiunt scleroticam, sed intra ejus substantiam proreptant longitudine 2, vel 3. linearum, tum vero demum interiore scleroticæ superficie perforata decurrunt inter scleroticam atque choroïdeam, numero tres, quatuorve, aliquando sex vel octo, æqualibus fere intervallis, & uveæ tandem appropinquantes dividuntur in ramulos, quorum plurimi radiatim distri-

buuntur per uveam, reliqui ligamento inſeruntur ciliari: ſuntque hi ipſiſſimi illi nervi, qui Ruyſchio ciliares audiunt, atque Petit, Medicus, pupillares eſſe potius vocandos reputat.

Claris. *Petit*, Medicus, in Memoir. de l'Acad. des Sciences An. 1727. p. 13. & 16. deſcribit fibrillas è ſexto pari intra orbitam ſe adjungere nervis è mox recenſito ganglio exeuntibus & nervos illos ciliares formantibus. Imò id. author prætendit ramificationes etiam intercoſtalis nervi, (quem diſtinctis ramis ille contendit in quintum & ſextum par intra cranium terminari, cum alii plerique hinc oriri ſtatuant) aſſociari ramis quinti & ſexti paris in orbita, ad conſtituendos ciliares nervos. nn) §. 28.

Uveæ vaſa ſanguinea ſunt primo *arteriæ*. Oritur è carotidis internæ trunco, ad latus ſellæ equinæ, truncus arteriæ ophthalmicæ egreſſus, per lateralem externum locum foraminis optici unà cum nervo optico progreſſus in cavum orbitæ, dividitur in alios tres trunculos, quorum alter ſcleroticam perforans plurimis ſurculis, tam circa poſteriora, quam medium ejus diſtribuitur in uveam iridemque, & arterias ibi parit ciliares, miris, flexuoſis, circularibus & retrogradis ramificationibus ſubtiliſſimis uveam exornat iridemque; Maxime vero notabiles duo hinc exſurgunt in iride circuli, ma-

nn) Mira hîc quoque eſt Authorum varietas & diſcordantia. Celeber. reliqui Anatomici nihil obſervare potuerunt, quod à ſexto pari accedat nervis ciliaribus. Morgagnius etiam Epiſt. 16. n. 55. conſectarium Petiti refellit, quod ab experimentis diſſectorum in canibus vivis nervorum intercoſtalium in collo, & hinc enatis in oculo phænomenis deduxit ille, ſcil. concurrentium è nervis intercoſtalibus ramulorum ad compoſitionem nervorum ciliarium. Variat autem ipſa natura paſſim & notabiliter in origine, diſtributione & numero nervorum. Facilis præterea lapſus eſt & error in evolvendis & diſtinguendis nervorum ramulis tenuiſſimis, varie implicitis.

major ad basin ejus, minor versus & circa pupillæ oram. oo)

Ramus exoritur alius ex eadem carotide interna prope sellam equinam, loco paulo inferiore, qui exiens foramine inæquali, s. fissura orbitali superiore in orbitam, distribuitur plusculis ramificationibus, quæ medium scleroticæ perforantes implantantur maxima parte in choroïdeam. Venæ, his arteriis respondentes, sanguinem ex oculis referunt partim in venam jugularem internam mediantibus sinibus orbitalibus, cavernosis, petrosis, partim in venas jugulares externas.

§. 29.

Sufficiant hæc anatomica pro scopo præsenti. Ante vero quam explicare adgrediamur pupillæ præternaturalem dilatationem ac immobilitatem, prælibare quædam decet de *modo causisque naturalibus*, *quibus* in statu sano & *dilatatur* & *constringitur pupilla reciproce*, juxta phænomenon §. 2. Si fibræ musculares radiatæ, ex uveæ basi assurgentes, atque orbiculares, oram pupillæ cingentes, in quas terminantur priores radiatæ queant demonstrari, uti quidem demonstratas §. 26. putamus, res erit in salvo. Has quidem, orbiculares s. circulares sphincterem pupillæ constituentes, in balænæ bovisque oculo manifeste obvias, putat celeber. Heisterus pp) facilem ac perspicuam rationem suppeditare, qua ratione pupilla contrahatur atque angustetur, atque simul è ciliarium

oo) Ruyschius delineat passimque describit hos circulos arteriosos in homine, vitulo, balæna. Epist. problem. 13. Tab. 16. it. Thesaur. Anat. 2. Tab. 1. Fasciculum authorum & descriptionum collegit diligentiss. Haller, vid. Ejus notas ad Prælect. Boerhaav. Vol. 4. p. 94. not. d. p. 150. not. a. Item Ejusd. Icon. Anat. nervorum & arteriar. oculi, in icone oculi dextri nro. 1. 2. 3. 4. Hovius in Tract. de circul. humor. motu in ocul. describit passim & arteriosum & venosum circulum, imo distincte nitideque delineat in Tab. 2. & 5.

pp) L. Heisterus Disput. de Anatomes subtilioris utilitate. Helmstad. 1728. p. 39. s.

liarium proceſſuum ſitu ac natura intelligi dilatationem pupillæ, ut hinc commento illo Meryi qq) opus non ſit, qui, cum fibras iridi circulares, quibus pupilla poſſit contrahi, deneget, ſolas vindicet rectas, in peripheria uveæ terminatas, corporum cavernoſorum penis æmulas fingit, l. cit. p. 360. quales ergo elongentur, prout plus minus animentur ab influis ſpiritibus animalibus, cum aliâs omnino fibra muſcularis, actuata ſpiritibus animalibus, ſe contrahat ac abbreviet. rr)

Alium modum excogitavit ingenioſe *Haller*, ss) aliqualiter ideæ Meryanæ, aut Fabricianæ correſpondentem hoc problemate: An fortè cauſa eſt, inquit, in nervulis ligantibus venulas minimas, retinentibus humorem in vaſculis arterioſis iridis, ut diſtenta pupillam arctent? *De la Hire* tt) varias comminiſcitur cauſas mutuæ dilatationis ac conſtrictionis pupillæ, fibrasque iridis radiatas muſculares, ad circulum pupillæ minorem, non extremnm limbi, tendentes ſibi

qq) Mery, Memoir. de l' Acad. des ſc. An. 1704. p. 352. ſſ.

rr) Hier. Fabricius ab Aquap. Tract. de oculo, viſus organo, in fol. Venet. An. 1600. C. 6. p. 95. virilis pudendi motui aſſimilat uveæ motum: ita, ut ſicuti penis per inſitam quandam facultatem erigitur, eamque erectionem externum objectum movet, ita uvea tunica, inſita facultate modo dilatetur, modo ſtringatur, excitata tamen ab externa luce, oculum ingrediente. Hucusque Fabricius! An ergo hujus veſtigiis inſtitit Mery, & allegatam facultatem inſitam dilucidavit? Quàm verè, quàm benè non disquiremus prolixius? Certe non demonſtravit identitatem ſtructuræ cellulоſæ, ſ. cavernoſæ fibrarum iridis motricium c. corporibus penis cavernoſis, nec reliqui mechaniſmi, qui ad penis erectionem concurrit. In anatome plus valent oculi, quam fœcundiſſima phantaſia!

ss) Alb. Haller Prælect. acad. Bœrh. in proprias Inſtitutiones vol. 4. p. 148. not. b.

tt) De le Hire, Memoir. de l'Acad. An. 1709. p. 120.

ſibi concipit in contractione conſtitutas retrahi verſus ſuum punctum fixum, ſ. peripheriam, atque ſic dilatare pupillam; aſt ſi à contractione remittant atque reſiliant, virtute quadam elaſtica, iis muſcularibus fibris inſita, tum iterum arctari pupillam. Aut fortaſſe fibras quasdam iidem muſculo ineſſe putat elaſticas, quæ nonniſi in hunc finem inſerviant: aut denique ſtatuendum eſſe alium muſculum tenuem, priori incumbentem, fibris præditum circularibus, alterius antagoniſtam, quatenus hæ circulares fibræ, in actione ab invicem divaricatæ juxta ſuam directionem, occluderent pupillam, ceſſante alterius muſculi actione: Huncque modum, ceu naturæ convenientiorem, ſe libentius adoptare fatetur.

Morgagnius uu) dubitat adhuc quemadmodum de fibris pupillæ orbicularibus, ita etiam de cauſa contractionis pupillæ naturali. Illas vero ulteriori ſcrutinio anatomico ſubtiliori tanto magis commendandas cenſet, quo minus, donec hæc lis planiſſime dirimatur, ne curativæ quidem indicationes affectuum motus pupillæ præternaturalium conſtitui poſſint.

Inter recentiſſimos Ophthalmiatros *Taylor* xx) & *Demours* yy) cum Anatomicis ſimpliciter ſupponunt duo plana fibrarum uveæ muſcularium, orbiculare & radiatum ſ. rectum; ſed phyſiologicam applicationem ſicco pede tranſeunt. Plures omittimus alios & veteres & recentiores, quoniam, quos novimus, nihil habent ultra jam allata.

Non diffitemur & nobis crucem figere tàm authorum, adeo contraria fronte pugnantium, diſſenſiones quàm rem ipſam. *Paucis ita ſentimus:* Omnes explicationes, quæ ſupponunt fibrarum muſcularium intumeſcentiam à ſan-

uu) Jo. Bapt. Morgagni Adverſar. anat. 6. animadverſ. 69. p. 88.
xx & yy) Jean Taylor lib. cit. C. 7. p. 23. Demours lib. cit. p. 379.

guine arterioſo jugiter influente, ſed non libere per venas redeunte ortam, vel hoc ſatis premuntur dubio: quomodo hinc deducatur, vel ſalvetur tam pernix pupillæ reciproca dilatatio atque conſtrictio, cum ſanguis nequeat tam velocem ſubire affluxum & refluxum. Sane ipſius penis exemplo patet, nec intumeſcentiam ejus, nec detumeſcentiam, ſ. erectionem & flacceſcentiam ſubito vel fieri, vel alternare.

Qui nonniſi fibrillas muſculares unius generis, radiatas, admittunt, promptè quidem rationem reddunt, cur ab earundem contractione & abbreviatione pupilla dilatetur? Nimirum ob retrahentes ſe fibras muſculares à pupillæ peripheria verſus uveæ baſin atque ligamentum ciliare. Cur vero anguſtetur? quoniam ſcil remittente fibrillarum tenſione & actione, hæ iterum elongatæ longiores reddant ſuos radios muſculares, undique ad pupillam excurrentes, hancque ſic faciant anguſtiorem.

Sed quis calculum ſubduxit, an hæ fibræ muſculares tantum longitudine creſcant, quantum pupilla amplitudine decreſcit? quæ tamen proportio ſibi reſpondere debet. Qualem ſic energiam modumque agendi aſſeremus luci, à cujus illapſu notabiliter conſtringitur pupilla, quæque lux ſpiritus animales in fibrillis muſcularibus actuare, i. e. ad motum, ad contractionem has excitare videtur. Quodſi vero lux dicto hoc modo agit veroſimillime, tunc non posſet non ex hypotheſi & ætiologia priore pupilla ad luminis appulſum dilatari potius, quàm anguſtari; Quod tamen refragatur experientiæ. Quid ſtatuemus de conſtante, perpetua pupillæ dilatatione p. nli? Anne licebit in qualibet mydriaſi idiopathica venditare pro cauſa perpetuam, tonicam, convulſivam radiatarum muſcularium fibrillarum actionem, abbreviationem, in illis quoque caſibus, ubi cuncta phænomena uno ore teſtantur de reſolutione & paralyſi nervearum atque muſculoſarum oculi partium, quemadmodum

modum in subjuncto ad finem dissert. casu primo? Quomodo explicabitur p. n. lis nimiaque angustatio pupillæ, indies quasi constrictioris, ut nullum perforationis naturalis, s. pupillæ vestigium supersit? imò subitanea aliquando pupillæ arctissima constrictio & angustatio à variis in- & externis causis? nisi supponantur fibræ orbiculares pupillæ, instar sphincteris, nimium se contrahentes. Certè non patet, quomodo è meris radiatis, s. rectis uveæ fibris hæc totalis pupillæ arctatio & occlusio fieri possit? Quodsi enim illas omnes finxeris paralyticas, minime contractas abbreviatasve, tamen non possunt simplici hac relaxatione in longius, maxime subito, excurrere, quam in statu quietis & relaxationis suæ naturali consueverant. Nolumus vero aut his, aut aliis diutius immorari suspicionibus ac opinionibus, cum ad finem §. 26. demonstraverimus, existere revera fibras pupillæ orbiculares, easque musculares.

§. 30.

Igitur fibras hasce *orbiculares* pupillæ, in actionem deductas muscularem, sphincteris officium præstare, *pupillam* naturaliter ad certum usque terminum *angustare*, sicque antagonistas esse radialium, s. rectarum, neminem putamus inficias iturum, quemadmodum & nos cum universa Antecessorum caterva consentimus, *pupillam dilatari per fibras radiatas*, quatenus hæ se retrahunt versus principium punctumque suum fixum, basin iridis, sicque fibras, quibus inseruntur, orbiculares, tunc quiescentes retrahunt ac pupillam ampliant. Motus hic uterque est involuntarius, avtomaticus, nobis insciis, s. volentibus, s. nolentibus exercitus zz)

zz) Loquimur heîc de hominis pupillæ motu, eoque ut se habet ordinariè. Contrarium enim vidimus ipsi ac mirati sumus in fele, ulula majore & aliquot avibus indicis, quæ in eodem luminis gradu mox ampliarunt, mox angustavere pupillas. Rarissime hoc evenit in homine.

Causa efficiens utriusque motus *proxima* est influxus spirituum animalium, modò in radiatas musculares fibras fortior, modò in orbiculares. Quæ vero sit *causa determinationis* spirituum animalium ad hanc, illamve potius fibrarum speciem, intricatior est quæstio? Haud sufficit nobis illa finalis causa: Fieri pupillæ constrictionem, in loco plus, aut valde illuminato, ut ne admissa luce copiosa nimis fortiter percellatur organum visus internum: Dilatationem vero, in lumine minore, crepero, ut majore sic intromissa luminis copia distinctius videantur objecta. Non procedit sane hoc ratiocinium, ut duriores alios taceamus nodos, in eo casu, ubi lente crystallina adeo opacata, ut vix aliqualis sensus luminis supersit, pupilla tamen servat in quamplurimis ejusmodi ægris liberrimum suum contractionis atque dilatationis motum aaa) sicque mox minorem, mox majorem admittit luminis copiam, quamvis nec imminuta hæc, nec aucta visui præjudicare, neque etiam organum visus primarium, sive hoc in retina, sive choroïdea constituatur, notabiliter afficere valeat.

Phænomenon est constans atque certissimum, in oculo sano, contrahi pupillam ab admisso lumine intenso, radiis-

aaa) Miramur profecto quosdam auctores supponere, in omni cataracta, seu vitio p. n.lis membranæ, seu lentis crystallinæ opacatæ orta fuerit, abolitam esse pupillæ contrahendæ potentiam. Ex illorum quidem hypothesi hoc fluit consectarium. Sed refragatur experientia. Haud ita pridem deposuit, spectantibus plurimis Philiatris, Præses feminæ cataracta laboranti lentem crystallinam, visu, qui antea nonnisi luminis discrimen à tenebris feminæ reliquerat, feliciter restituto, pupilla vero ejus sanissimæ, quà diametrum & mobilitatem, simillima fuit. Non ergo adstipulamur Demoursio, dicenti: Pour que la prunelle se retrecisse, il faut toujours que la lumiere agisse librement sur l'organe immediat de la vue, & cette action est absolument necessaire. loc. cit. p. 381. §. 3.

diisque vivide & copiose per objecta reflexis : lumine vero decrescente, dilatari pupillam. *Lumen* ergo est *causa movens excitansque*. Sed *quomodo*? Et cur intensa lux magis agit in fibras orbiculares pupillam arctantes, quæ radiis tamen luminosis, in iridem incidentibus, multo minorem offerunt superficiem, quàm radiatæ, dilatationi famulantes? Lucem concipimus agere summa velocitate particularum subtilissimarum atque mobilissimarum, quibus motum imprimit spiritibus animalibus, in fibrillis iridis ac uveæ nerveis atque muscularibus undulantibus; Cum vero hi radii luminosi, corneam & humorem aqueum trajicientes ad perpendiculum refringantur, ac magis convergentes reddantur, ita major horum radiorum copia ad pupillam, ejusque peripheriam determinatur, majorque illorum activitas redundat in fibras pupillæ orbiculares, quam radiatas, licet hæ ampliore spatio pateant radiis incidentibus luminosis. Quantum vero intendantur lucendi, penetrandi, imo & urendi vires lucis? constat evidenter per experimenta è radiorum collectione & concentratione in focum. bbb) Qui meliora scit, impertiat; Arripiemus ea ambabus. Redibimus nunc è diverticulo hoc physico ac physiologico in viam, &, quæ porro huc spectant è pathologia, prosequemur, eo nunc planiora ac faciliora, quod speramus, futura.

§. 31.

Subjectum causæ mydriasis sunt fibræ iridis ac pupillæ mox radiatæ magis illæ, mox orbiculares. Si paralysin patiantur orbiculares, salvæ vero maneant radiatæ, tum hæ tanto liberius ac efficacius se retrahentes, pupillam ampliant magis magisque ac dilatatam servant, ob impotentiam antagonistarum orbicularium: Salvis vero & immunibus his orbicularibus possunt radiatæ contrahi spasmodice, aut è con-

bbb) Supponimus hæc alibi demonstrata in physicis, opticisque.

congestione & stasi sanguinis in circulis uveæ arteriosis & venosô abbreviari atque tendi, hoc modo æquilibrium cum orbicularibus superare ac pupillam efficere diuque retinere patentiorem. Casus quem desideratis. noster beatus *El. Camerarius* ccc) recenset, testatur è nervis, extra cavum oculi adhuc constitutis, aliquem facta irritatione, per vulnusculum in cantho interno sinistri oculi exiguum, inducere eidem posse non saltem mydriasin, guttam serenam & palpebræ superioris paralysin, sed & dextro oculo caliginem atque toti dextro lateri hemiplexiam. Stupendo plane exemplo!

Eveniunt suprà dicta in mydriasi idiopathica: Verùm in sympathica potest utrisque fibris muscularibus, & radiatis & orbicularibus, in se nulla labe affectis, tamen violenter pupilla distendi & dilatationem perpetuam subire ab infarctu & incuneatione per lentem crystallinam, tumidam, antrorsum protrusam, capsula sua solutam, aut per grumum sanguinis &c. Atque sic sponte sua patet, quæ sint utriusque mydriasis variæ causæ proximæ?

§. 32.

Superest, ut *phænomena quædam explicemus.* Si fibrarum orbicularium sòlarum supponatur paralysis quomodo fit, ut radiatæ potentiam motus servent, cum tamen nervi, & radiatis & orbicularibus inserti fibris muscularibus, unius ejusdemque sint originis atque propaginis, muscularium autem fibrarum resolutio pendeat ab impedito & abolito spirituum influxu in nervos? Videntur *vel* illi ramuli nervorum, qui in ligamentum ciliare excurrunt distincti, radiatis uveæ fibris immersi, perstare immunes; reliqui vero tenuiores per uveam excurrentes ad pupillam, hujusque fibras orbiculares, omnino p. n. affici posse cum effectu paralytico: *Vel*, etiamsi utrarumque fibrarum uni eidemque trunci atque

ccc) El. Camerarius in E. N. C. Cent. 3. Obs. 55. p. 130.

que rami forent nervei, tamen eorundem aliquando extrema ſaltem debilitari ac reſolvi poſſe, ſalvis truncis & exinde profectis ramulis lateralibus. Ultima hæc ætiologia videtur magis inſervire illi explicandæ mydriaſi, quæ ab ictu impetuque externo vel confeſtim, vel brevi poſt inducitur, quatenus à violentia percuſſionis tenerrima nervulorum filamenta, fortem ſubito paſſa compreſſionem atque conſtrictionem, idem ſubeunt fatum, quale nervi per Anatomicorum experimenta patiuntur à preſſione, ligatura, abſciſſione.

Quanta ſit ejusmodi percuſſionum vis plurima demonſtrant exempla e. g. baculi teretis, non acuti validiſſima ac perniciſſima impulſio ad abdomen, citra ullam continui ſolutionem, ſed tamen ex oppoſito crepantis hinc lethaliter medii renis, quale haud ita pridem Stuttgardiæ habuimus tragicum ſpecimen. Imò percepimus à fide dignis, cæcitatem utrique oculo fuiſſe ſubito inductam à globo tormentario majore, non ignito, propius ante oculos prætervolante.

Viſus in mydriaſi *læditur*, vel quatenus in luminoſo loco nimium percellitur, à transmiſſis copioſe radiis, organum viſus principale, atque ſic objectorum perceptio partim fit dolorifica, partim confuſa & obſcura, atque hinc in loco mediocriter illuminato commodius atque diſtinctius vident. Unde quidem facile fit, ut alii lumine fortiore diu perculſi in cæcitatem incidant denique: Alii vero & robuſtiores ſucceſſive huic lumini adſueſcant, illudque tolerent impune. Virum vidimus, cui & vulnere oculi & ſubnato hinc ſtaphylomate periit & ablata eſt dimidia pars, ſ. ſegmentum, iridis uveæque, perpendiculari abruptione, ſicque, loco uveæ, cujus ſaltem in altero reſtante ſegmento ſuperfuit rimæ, non foraminis rotundi, veſtigium, magnus relictus eſt hiatus, ſed tamen viſus ſimul eousque ſalvus, ut forficem, annulum, bacillum ceræ hiſpanicæ & ſimilia groſſiora diſtinguere valuerit objecta. Cete-

Cæterum cum pupilla, l. amplior, l. anguſtior mutare angulum opticum nequeat, ideo nec majora, nec minora, quam revera ſunt, viſu percipiuntur objecta: Atque ſic à priore & poſteriore patet, (conferatur §. 18. lit. δ.) in mydriaſi, qua tali, & per ſe, objecta nec majora, nec minora apparere, quàm aliâs ſano percipiuntur oculo. Unde phænomenon illud μικροβλέψεως, quod Dn. Demours in mydriaſi obſervavit, §. 15. ceu adventitium, accidentale transmittimus hac vice, quia ſtricte & eſſentialiter non ſpectat ad mydriaſin. Plura non addimus ætiologica, ne videamur nimis prolixi.

§ 33.

Therapia. Indicationes curativæ ſunt.

1. Nervorum obſtructiones reſerare.
2. - - - ſtricturas relaxare.
3. - - - preſſiones tollere.
4. Fibras uveæ orbiculares roborare.
5. Congeſtiones atque ſtaſes humorum in iride ac uvea reſolvere.
6. Cauſas pupillam infarcientes & obturantes tollere.

palliativæ vero ſunt: 1. Impedire nimium noxiumque luminis ingreſſum.

2. Prævenire progreſſum cauſæ morbificæ ad alios nervos oculi & affecti, & ſani.

Indicata & *materia indicatorum* è tribus ſic dictis hauriuntur *fontibus*, & primo quidem *chirurgico*, ſuis quæque indicationibus debite attemperanda. In caſu plethoræ, congeſtionis ſanguinis ad caput & oculum præſenti, vel metuenda ophthalmia interna, vel alia etiam ſtagnatione ſanguinis in uvea citra inflammationem, ſimilibusque caſibus locum habent *venæſectio* revulſoria in pede, vel brachio lateris affecti, repetita etiam vel in brachio, l. jugulo: aut *cucurbitulæ ſcarificatæ* profundius, & repetitis ictibus, in dorſo: Aut *hirudinum applicatio* ad tempora, pone auriculas: vel propiore adhuc ſcopo

deri-

derivandi,præmiſſa tamen venæſectione revulſoria,*blepharoxyſis* per xyſtrum vegetabile(de quibus olim publice egimus abunde) & hinc, repetitâ aliquoties hac operatione, liberalior ſanguinis ſerique procurata excretio. Ipſe cum operatione junctus dolor vim ſtimuli ac revulſionis ſimul exercet in ordine ad nervos bulbi ocularii in- & externos.

Majoris vero hoc reſpectu ſunt efficaciæ *veſicatoria* in brachiis,nucha; An & ſuper palpebra ipſa ſuperiore & ſupercilio affecti oculi? poſita. Certe *frictionem* validam ſupercilii, oculi mydriaſin patientis, mediantibus digitis aliquid præſtare poſſe ſpem facit curioſa *Valſalvæ* in diſſert. anat. obſervatio mulieris, percuſſæ impacto ungue galli indici in alterum oculum, &,pauco hinc fuſo ſanguine, illico viſu privatæ. Triduo pòſt inſpiciens oculum Valſalva, nullamque ſive extus, ſive intus deprehendens læſionem, valida pollicis compreſſione agitavit nervum ſupra orbitam oculi erumpentem, eo loco quo ex orbita emergit, hoc cum mirabili eventu, ut, cum vix hoc eſſet factum, priſtina viſio ſtatim fuerit oculo reſtituta.

In quantum huc pertineant *ſetacea*, *lobulis auricularum trajecta*, aut aliquando *enemata*, ſagax facile intelliget Ophthalmiater. Si mydriaſis ſympathica pendeat ab hydrophthalmia, ab incuneata lente cryſtallina,à grumulo ſanguinis infarciente, removenda ſunt hæc impedimenta, ſi per pharmaciam nequeant, operationibus chirurgicis diverſis, de quibus autem rectius alio vel actum jam eſt, vel agetur adhuc, loco.

§. 34.

Fons pharmaceuticus ſuggerit primo *externa*, topica, varia in varios ſcopos: Diſcutientia, reſolventia: Tonica, roborantia, ſubadſtringentia: aliquando utraque mixta: Eaque in forma collyriorum humidorum, epithematum ſacculorumque, humidorum atque ſiccorum, cataplaſmatum. Excuſſimus omnem fere penum ejuſmodi materiæ medicæ in prægreſſis aliquot diſſertationibus ocularis, illâ maxi-

me quæ agit de hypopyo, ut cramben toties recoquere ſuperſedeamus. Recurrent ad calcem præſentis diſſertatiunculæ aliquot formulæ remediorum, tam externorum, quam internorum, unde ſapienti ſat! ddd)

Interna ſunt l evacuantia vel alterantia medicamenta: Ex illis *purgantia* tunc maxime facient ad rhombum, quando peccat cacochymia, ſeri ſtagnatio, quin effuſio occupat interiora oculi & humorum affluxus ab oculo revocandus eſt. Aliquoties vero talia blanda repetere præſtat, quam uno fortiore impetu per draſtica agere. *Emetici*, poſt venæſectionem & reſolventia præmiſſa, tentamen non plane videtur explodendum, ſi vel obſtructio quædam nervos ciliares extimos occupet, vel ex irritatione truncorum & ramorum poſteriorum nerveorum fibræ iridis radiatæ convellantur atque retrahantur ſpaſmodice. Ita ſcil. in apoplexia emeticum, tempeſtive propinatum, multis eſt inter heroïca remedia. Huc etiam reſpiciunt quæ ſuperiore demum paragrapho laudavimus de motu frictionis ſupercilii, & lata hinc ſubitanea planeque admirabili ope. Tacemus, quos Taylor recentiſſime machinatur miras bulbi torſiones atque ſubverſiones quaſi in gutta ſerena. Nuperrime obſervavimus affectum oculi, qui viſus duplex audit, ſ. quando unum objectum morbifice videtur duplex, ultra decendium perdurantem, illico ſublatum & curatum fuiſſe ac perſtitiſſe ſpontaneis aliquot ſternutationibus. Prudens v. Medicus indicationes & contraindicationes probè trutinans facile diſtinguet uſum & abuſum emetici. *Naribus fluxum* inducere ſeroſo-pituitoſum per errhina non eſt abſonum, quodſi hinc etiam ſternutationes modicæ provocentur.

Ex *alterantium* cenſu ſunt *aperitiva*, *reſolventia*. Infuſa, deco-

ddd) Selectas, quæ huc faciant, remediorum formulas ſuppeditant Bened. Taventinus in Lib. de curand. morbis Cap. de pupillæ dilatatione: Petr. Foreſtus in Obs. pract. L. 11, de pupillæ dilatat. Obs. 27. & 28.

decocta rad. 5. aper. Angel. Pimp. min. Valer.- Ariſt. long. & rot. ver. - Sarſæp. Chinæ, Sem. fœn. - Anis. ſtellat. L. Saſſafr. Fl. ſambuc. Hb. hyſſop. Salv. Fumar. Hepat. nob. &c. Cinnam. calide, frequenter ſorbillanda, l. etiam frigide, pro potu, bibenda. Serum lactis c. chæref. naſturt: hort. lupuli turionibus, fumaria, recentibus, vel c. extract. trif. fibr. Valerian. Cal. arom. Rutæ. Juſcula viperar. italicarum. In forma pulveris. Rad. ari vino pp. Jr. fl. Ononid. Coſto dulci, Millep. pp. Rad. valer. ſylv. Terr. fol. tart. Tart. Vitr. T. Balſamo - ſaccharum c. tantillo balſami peruviani. In forma eſſentiæ vel tincturæ; Liq. 🜃. fol. ♀. TR. ♁. ♀ſat. - ♂, pomat. Es. lign. ſaſſafr. El. aper. Cl. Mixt. S. L. Acidulæ alcalinæ, ♂les.

Antiſpaſmodica: Extr. poëon. - Rutæ - Caſtor. - Pap. err. Succin. pp. Millep. ⦶. puris. ♁ ⊖. vol. ſuccin. Liq. C. C. ſuccin. Liq. anod. min. H. In emulſionibus Sem. Card. Mar. - Pap. alb. - Poëon. ▽ parayſ. - Beton - Pap. errat. Til. - Ceras. n. *Tonica*, roborantia. Cinnam. Caryoph. arom. NM. Ambra, Corall. r. pp. L. ♋. citrat. 🜃. lemn. Fragment. L. 5. pretioſ. Margar. pp. Croci ☉, Grana chermes, Maſtiche, Succ. granat. Citri - granor: Chermes, Fl. roſ. r. Tunicæ, horumque conſervæ, Elix. vit. M. c. - vitr. Mynſ. Es. dulc. - Ambr. liq. Aquæ 4. cordiales, - Maſtich. - Cin. cyd. - lavend. - Naphæ, - Lil. conval. c. vin. - ſalv. c. vin. Spec. diarrhod. Ab. - Diacret. M. Pulv. anal. fr. M. c. &c.

§. 35.

Fons diæteticus reſpondeat indicationibus & curativis & palliativis, & præſervativis. Itaque cibus & potus, pro variis ſpeciebus & cauſis mydriaſis varius eſſe debet, modo tenuis & attenuans magis, modo refrigerans, modo calefaciens. Specialiora non tangemus.

De *aëris* atque *luminis uſura* ſubjiciemus quædam: Luminis non intenſi, non nimis fulgidi uſu non penitus interdicendum cenſemus, imo potius, niſi inflammatoria contra-

traïndicet ophthalmia, aut ſenſus luminis dolorificus, ipſum lumen aliquatenus remedii vices præſtat. Unde poſt epithematum aliorumque palpebris impoſitorum renovationes ac repetitiones oculum affectum lubentes uno alteroque horæ quadrante denudatum relinquimus & ſucceſſive adſuefacimus lumini primum debiliori, dein intenſiori. Solis vero radios directe incidentes, aut ab objectis valide & copioſe reflexos evitare jubemus, maximè ab initio.

Sanus oculus, è ratione modo allata, non opus habet faſciatione aut velamento, ſi modo à nimia luce ſibi caveat æger. Si vero in longum tempus protracta mydriaſis metum faciat lædendi viſus è nimia luce, inter legendum aut ſcribendum neceſſaria, muniri poteſt oculus ſimili patella, quam deſcribit ex Solingen *Heiſterus* ac delineat. eee)

§. 36.

Denique ad illuſtranda & confirmanda, quæ hactenus de mydriaſi diximus, annectendi ſuperſunt *aliquot caſus à Præſide obſervati*; Cujus igitur ex ephemeridibus practicis excerptos fideliter heic damus, prout ſuo quisque tempore conſignatus fuit.

Caſ. I. Stuttgardiæ An. 1725. menſ. Febr. Marcel. Bez, vietor, æt. 49. an. robuſtus, aliâs etiam ſanus, niſi quod colicæ ſæpius fuerit obnoxius. Puero adhuc nati ſunt abſceſſus glanduloſi, dyſepuloti, ex odontalgia, tandem vero, & hucusque conſolidati. Ante ſemeſtre dyſoikia auris dextræ, dein difficilis deglutitio, & vox quaſi per nares loqueretur. Subinde vertigo capitisque dolor. Per inſpectionem deprehendi dimidium palatum lateris dextri, quousque muſculoſum eſt, in parte ſua poſtica prolapſum, antrorſum atque deorſum ſimul protruſum, uvulam quoque verſus radicem linguæ ac laryngem nimis propendentem. Partes illæ tument & plus juſto rubent atque infarctæ ſunt, amygdala

eee) Heiſter. Chir. lat. Tab. 18. fig. 16.

gdala dextra tumida & duriuſcula. Lingua ſe habet naturaliter & deglutitio parum impeditur. Suſpicabar polypum grandiuſculum, è foramine poſteriore naris dextræ propendentem, qui palati fornicem ita antrorſum propellat atque deprimat; Sed accuratiore exploratione per tactum & viſum nihil tale reperi. Sed potius auguror catarrhalem partium harum glanduloſarum intumeſcentiam & tonum earum atque muſculoſarum relaxatum, quaſi paralyticum, cum tuba Evſtachiana obſtructa.

d. 14. Febr. V. S. pedis ad ℥vj hodie inſtituta. ℞. Gum. euphorb. ℈j. Succin. fl. pp. Maſtich. aa ʒß. Cerat. de beton. ℥ß Bals. peruv. ℈j. M. applicentur vertici raſo.

d. 16. Ejuſd. ℞. Fol. ſen. ſ. ſ. ℥j. Agaric. albis. ℥ß Rhab. opt. ʒj. Hb. rorismar. Salv. Hyſſop aa P. j. Beton. M. j. Sem. anis. fœnic. aa ʒj. Cryſt. ♀. ℥ß. M C. C. Inf. ▽ fervid. ℔iij. dein vini alb. veter. frigid ℔jß. Doſis m. & veſp. hauſtus.

d. 22. Ejuſd. à Vin: med. quotidie bis terve κάτω purgatus eſt. Omnia ut prius. Gargariſma ſumat man. & veſp. ℞. Hb. plantag. min. Fl. ſambuc. aa mj. - balauſt. lavend. aa mß. myrrh. r. ʒiß. Cryſt. ♀. ʒij. M. C. C. Coq. in vin. vet. alb. & aq. font aa ℔ijß. ad remanent ℔iß. cui colat. & expres. add. mellis roſar. ℥ i ß. D. ſpecies reſiduæ & expreſſæ apponantur calidæ lateri colli affecto, intra linteum quadruplicatum. d. 26. Feb. Palatum & uvula ſitui naturali reſtituta, tumor idem. Deglutitio jam difficilior. ℞. Es. trif. fib. - ♂: ♀ ſat. Lud. - Succin. aa. ʒiij. M. D. m. & v. gt. 50. è vino. Superbibat apoz. hoc: ℞ Hb. c fl beton. Veron. aa Mj. R. liquir. ℥ß. anis. fœnic. Cubeb. aa ʒj. M. Repetatur prius gargariſma. D. 1. Apr. Tumor internus faucium ſubſedit aliquatenus: Vox liberior è gargariſmate lact. caprilli cui folia ſalviæ incocta. A triduo tumor faciei emphyſematicus. Propter ſtranguriam è binis heri poſitis veſicatoriis ℞. L. ♋. pp. Cryſt. pp. Conch. mar. pp. aa ʒß. ♁. ♉. rectif. gr. Xij. Sir. pap. er. Ol. amygd. d. rec. expr. aa ʒvj. ▽. beton. malv.

 foen.

fœn. ſamb. aa ℥iß. M. D. ſingulis trihoriis tria cochlearia. D. 2. Sept. *Hemicrania* dextri lateris à quinque ſeptimanis, & *paralyſis palpebræ ſuperioris* dextræ inſecuta, oculo ſalvo. Anorexia & hectica emaciatio. Applicentur duo veſicatoria decuſſatim. ℞. Hb. c. fl. beton. Fl. paralys. aa Mj. - lavend. Hb. melis. aa Mß. R. Sarſæp. ℥j. Cubeb. ʒj. Anis. fœn. aa ℈ij. M. D. pro infus. theæf. man. & veſp. ℞. Es. ſuccin. TR. ♂. ☿ ſat. Lud. an ʒiij. Liq. C. C. ſuccin ʒß. D. gt. 45. man. & veſp. Cervici imponatur Cerat. de beton. - melil. aa ʒiij. Balſ. peruv. ℈j. M. D. 10. Sept. Dolores à triduo ceſſant, dextra faciei pars tumida, parotis, ſuppuratio larga è ſinu fiſtuloſo ad inciſorem dentem ſuperiorem dextri lateris. ℞. ☿. d. rite parat. Extr. cath. aa ℈j. - L. aloës - caſtorei aa ℈ß mag. jalap. gr. xxiv. Ol. dl. ſuccin. gt. X. Eſſ. L. aloës q. s. M. F. Pil. Nro. LX. D. quotidie XV. D. 19. Sept. A pilulis aliquoties per inferiora quotidie purgatus. A decendio obſervatur conſtans immobilitas, ſ. Cataplexis bulbi ocularii dextri, cum mydriaſi, ſ. Dilatatione pupillæ, hujusque ſimul immobilitate. Palpebræ ſuperioris reſolutio continuat. Motus rhevmatici, vagi: Venæ pedis ſectio nuperrime inſtituta. ℞. Millep. pp. Specif. ceph. M. Pulv. temp. Hal. aa ℈ij M. Div. in vj. Doſ. D. unus m. & v. Vehiculum. ℞. Aq. til. cer. n. beton. aa ℥ii. roſar. lil. conval. c. vin. aa ℥ß Sir. poëon. paralys. aa ʒiij. M. Applicetur vertici veſicatorium latius. Spina dorſi ungatur ℞. Ung: reſumpt: Fern. nervin: auguſt. aa ʒvj. Bals. perv. ʒß. M. D. 28. Sept. Paulo melius habet quoad omnia, cataplexi bulbi palpebræque excepta. ℞. ⊕. alb. gr. Viij. Croc. auſtr. ℈j. Camph. gr. IV. Aq. naph. ʒvj. roſar. ℥iv. Sp. lavend. ʒij. M. applicetur ſæpius in die palpebris, in forma epithematis. Parotidi dextræ tumidiori ℞. Empl. de ran. c. ☿. Vig. - reg. Burrh. aa ʒiij. Ol. philoſ. q. ſ. Camph. ℈ij. M. Acceſſit jam quoque tortura oris, verſus ſiniſtrum latus ſanum tractio. D. 10. Octobr. D. D. Seeger, tùm Poliater, (νῦν ἐν ἁγίοις) & ego, conſultatione habita, ſtatum morbi declaravimus conclamatum. Præſentia ſymptomata ſunt: in faucibus, multa ſputatio, effluxus ſalivæ ichoroſæ, ſpiſſæ, colore carneo, fœtentis, ex angulo labiorum oris dextro, lingua craſſa, tumor ille internus poſt ultimos dentes molares dextros malignæ epulidis indolem acquirit & majorem molem, gingiva circa molares dextri lateris tumida, divaricata, dens & maxillæ pars carie laborant, palati tunica c. uvula longius delapſa in dextro latere. Guſtus ſalvus, ſed motus linguæ gravior, deglutitio vel pultis difficillima, ſæpius jam à liquido, lacte e. g. ſorbillato, metum ſuffocationis incurrit. Nares ſiccæ, patentes. *In facie* flavedo icterica, oris tortura, ſ. labia ſurſum in ſiniſtro latere

retra-

retracta, album oculi flaveſcens, ſero turgidum, quod bulbum oculi reddit prominentiorem, & digitis motitatum rugas agit, (ἐπανάστασις ἐχθώδης;) Totus bulbus immobilis, digitis quidem huc illuc volubilis, jam ultra bimeſtre viſu ſalvo, ſenſim tamen magis deficiente, ut illo oculo legere amplius nequeat, monetas tamen adhuc & majora objecta tàm remotiora, quam propinqua diſtinguat. Viſus duplex hujus oculi abhinc aliquot ſeptimanis ceſſavit. *Pupilla notabiliter dilatata, ad lucis appulſum immobilis*, ante & poſt pupillam nihil p. n. le conſpicitur. Dolor obtuſus in ſupercilio & fronte dextris per intervalla incerta adhuc affligit. Auris dextræ gravis auditus. Faciei latus dextrum nuper continuo ſtupens, jam calet perpetuo magis altero latere. Parotis dextra ſcrophuloſa in apicem intumeſcit pyramidalem & indureſcit; pariter & ille tumor ſcrophuloſus, ſub angulo maxillæ dextræ, grandeſcit. In occipite prominent hic ibi dolorificæ exoſtoſes exiguæ. Vertiginoſus & totus emaciatus eſt. Non vomiturit: neque tenditur nucha: Rhevmaticis doloribus ut nuper regio iſchiadica ſiniſtra, ita nunc tibia dextra afficitur. Appetitum ſatis vegetum ſatiare vetat impedita deglutitio.

Conſenſimus in ſetaceum nuchæ & uſum ſucci expreſſi naſturtii aquatici, ter in die, è juſculo carnis, doſi cochlearium duorum. d. 13. Nov. mortuus eſt. Noluimus quidquam de prolixioribus his reſecare notaminibus, ut hiſtorice pateat, quali modo inceperit in hoc vietore mydriaſis, quem fecerit progreſſum, quibus aliis complicata fuerit ſymptomatibus?

Caſus II. Tubingæ An. 1743. Menſ. Jul. Adoleſcens quidam, æt. 15. an. vegetus, ſanus, ſanguineus in ſphæriſterio pilam vi propulſam oculo excepit dextro. Hinc ſtatim illarum palpebrarum tumor, ſugillatio, qualis & adnatæ. Altero die ſanguinis exigua extravaſatio inter corneam & iridem, in fundo cameræ anterioris. Pupilla magis magisque dilatari & immobilis, viſu tamen ſalvo, fieri cœpit. Tumor & ecchymoſis d. 27. Jul. evanuere poſt ſacculos reſolventes in vino coctos, frequenter oculo impoſitos, ac per interna è ☽. cryſtallin. Rad. Valerian. Millep. pp. Specif. ceph. M. Cort. chaq. Sed mydriaſis illa hucusque permanſit tanta, ut amplitudo pupillæ quadruplo ſuperet naturalem, atque iris nonniſi tenuem circulum in baſi, ſ. ad circulum corneæ internum, relinquat. Viſus eſt diſtinctus, integer. Nullus dolor nec à principio adfuit, neque nunc. Juſſi jam ante octiduum frequenter illini palpebris Balſ. Schaueri, (Spiritum illum oleoſum penetrantem nervinum, quem Auguſtæ Vindelicorum duo fratres Schaueri componunt atque divendunt) id quod repetendum, & ſacculos ſequentes ſiccos applicari per noctem calentes juſſi. ℞. Flor. lavend. ſtœch. arab. anthos, ros. r. Hb. ſerpil. mari ver. aa ℥j. Camph. ℈j.

Pulv.

Pulv. caryoph. aromat. ʒß M. C. C. D. Pulveris seq. sumat man. & vesp. quantum duo capiunt cultri cuspides ex ▽ ceras. n. ℞. Sem. rut. Cardam: min. aa ʒß. R: valer. ʒiß Millep: pp. ℈ij Sacch: albis ℥ß. M.F.P.D. D. 7 Dec ad me rediit. Inveni pupillam dextram, antea enormiter dilatatam & immobilem, nunc ad diametrum fere naturalem, paulo adhuc altera naturali ampliorem, rediisse motumque plane naturalem recepisse, visu integro manente, nullâque omnino oculi labe relicta. D. 15. Febr. 1745. domum meam accersivi hunc adolescentem ut denuo inspicerem oculum ejus. Nullum plane in eo vitium deprehendi. Pupilla oculi hujus olim affecti, eadem fuit diametro cum alterius, æquè ac prompte se contrahens ad luminis illapsum, & in loco obscuriore se dilatans. Legendum hôc oculo typum minutiorem obtuli, quem facile ac prompte legit; Fassus tamen est quod si oculum hunc lectioni aut minutiorum objectorum contemplationi longius adhibeat, visum aliquatenus fieri nebulosum. In toto autem hujus mydriasis cursu nunquam expertus est visum, quem veteres Græci Aëtius, Paulus Ægineta &c. de mydriasi prædicant, scil. quod objecta appareant minutiora, quam sano observantur oculo.

Casus III. Lutetiæ Parisior. An. 1721. d. 17. Jan. in Xenodochio, à charitate dicto, mihi relicta est, è singulari Antistitum benevolentia, viri quinquagenarii cura, qui ab ictu pilæ in sphæristerio ante decendium accepto reportavit pupillam valde dilatatam, non tamen laceram, vulnus scleroticæ in latere versus canthum internum, in distantia lineæ à circulo externo corneæ. Extra vulnus propendebat filamentum album, retinâ tunica multo tenacius, pro uveæ, à colore naturali per moram desciscentis, portione habitum. Corpus vitrei magnitudine pisi protuberabat. Æger hoc oculo talpa cæcior. Vitreum suæ reddidi pariter sedi, ac uveam prolapsam, vulnus feliciter consolidavi, sine bulbi relicta deformitate. Pupilla versus angulum internum oculi magis magisque distenta apparuit. Visus hucusque restitui non potuit. Excessit in hoc statu reconvalescentiæ Xenodochio, nihilque porro comperi de hoc patiente.

Casus IV. Stuttgardiæ An. 1723. d. 17. Mart. Sutor æt. 40. an. macilentus ante tres septimanas cadens noctu dextrum sic impegit oculum, ut hinc tumor atque Ptosis, s. relaxatio paralytica, palpebræ superioris mox insequerentur. Ille jam subsedit, sed restat hæc, cum mydriasi. Minora objecta non facile distinguit, & ab intensiori lumine percellitur moleste. In deambulatione sæpe vacillat quasi vertiginosus. Quem morbus exitum habuerit ignoro? Utpote medicamentorum & operosæ methodi statim pertæsus fatum tranquille subeundum duxit.

Supercssent plurimi casus enormis pupillæ dilatationis cum gutta serena complicatæ; Verùm cum præcisè non spectent ad nostrum thema, aliâs quoque jam satis prata biberint, itaque jam claudimus rivulos.

Deo sit laus atque honor!